

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Nagy utca Jóna-ház, 1704. sz. alatt. Ide intézendő a lap szemléi részét illető minden közlemény. Kéziratok a levelek vissza nem adtnak. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt. HIRDETÉSI DÍJ: Ot-hasabos polttör egyezri beiktatásért 5 kr. — Helygadj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitási 4 hasabos polttör 20 kr.	KIADÓ-HIVATAL: Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház. Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény nyomtatás elölizetési pénz, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.
--	---	---

A cultur előhaladása.

Debreczen, aug. 9.

I.

(?) Minden kulturalis előmenetelünket örömmel üdvözöljük, mert minden e téren elért siker a jobb jövőnek s nemzeti fentmaradásunknak egy-egy biztos alapját szolgál arra nézve, mit a nagy nemzeti regenerátor, halhatatlan Szécsényi ez előtt félszázaddal, a jövőben erős hittel s gondviselemben meggyőződéssel jelentett ki, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz”.

Ezen látnoki kijelentés — reménység világával töltötte be az aggodó szíveket s a harminczas évek lélektelen tespedő korszakát galvanizált mozgalmal árasztotta el s önbizalmat öntött még azoknak szívébe is, kik a nemzet akkori apathikus merevségét a lassu végelgyöngölés kialakulni készülő életszövevények gondolká — s rettegő aggodalommal voltak azon hiedelemben, hogy már csak egy fuvallat a halál; a nemzeti halál bekövetkezése s a magyar nemzet; még résztvevőtől sem kísérve, az élő nemzetek szánó fájdalom nélkül fog azon sirba hanyatlani, honnan nincs többé feltámadás.

S a fuvallat megjött, a fátyla lángja fellobott nem azért, hogy kialudjék örökre, hanem hogy a szabadság élelyétől táplálta világító lángként, mint egy tűszlop jelezze a világnak messze kiható fényét, azt a fényt, mely életet jelez — mely az éltető elemek működését tanusítja.

S a kialakulni készülő hazafiai tűz, mely majdnem egy századon keresztül csak mint a hamu alatt lappangó zsarnokok jelentkezett, újra fellángolt s tüpot nyerve a hazafiai lelkesültség, önfeledő honszeretet, és a törhetetlen közjóra törekvés által, szent Vesta tűz-ként árasztá el melegt szerteszt a hazában.

Hiába tagadja ezt a peszimizmus, hijába von vállat a mult penészes csaf-rángjain merengő marodiság, az eredményt elért siker meg nem cizfolható számadatokkal áll elő s a hazafiai önértzet biztos hangján kiáltja a kétkedők fülébe: hogy a biztos hal-

dás utján vagyunk, s a multak mulasztásait a kötelességérzet és hazafiai buzgalom szívós kitartásával iparkodunk helyrehozni s megszerezni a nemzetnek azon életfeltételeket, melyek elkerülhetetlenek arra nézve, hogy méltó helyét elfoglalhassa a világ kultur nemzetek között.

És azok, kik még jelenben is a nemzetet folytonos lehangolás rémli-reimelével, a desperatio ösvényére óhajtanak még most is terelni, csak azért teszik, hogy saját céljaikra felhasználhassák annak felizgatott képzetét, — még azok is, kik soha sem hangoztatják a reményt a jobbélre kilátás iránt, hanem csak a sötét jövőndő és pusztulás bekövetkezését kárognak — elfognak némulni, ha tárgyilagossággal figyelembe veszik azon óriási előhaladást, melyet a közművelődés minden tén, munka, szorgalom és a realis administratív politika által eddig kivívni sikerült.

A mi a nemzet kulturalis előhaladásának egyik legfőbb pontját képezi, mely első életfeltétel minden nemzet fentmaradására nézve; — ne p o k t a t á s i állapotaink folytonos és gyors előmenetele legfőbbike azon megnyugtató érzeteknek, melyek eltölthetnek bennünket az iránt, hogy nemzeti létünk oly biztos alapokon halad előre, mikép rövid évek multán önértzetel követelhetjük a minket illető helyet Európa legmiveltebb nemzeteinek sorában, — kik bizonyára méltányolanda ösmerendik be, — hogy ezen elért nagy vívmány az alig másfél évtized óta önmagával rendelkező alkotmányos nemzet hazája érdekeit szíven viselő realis politikájának egyik legüdvösebb eredménye.

Nem e lapok szük keretében illeszthetők azon roppant anyag halmazok, melyek köznevelési viszonyaink tizenévi év előtti állapotának összehasonlítását a jelenlivel vannak hivatva feltüntetni — örömmel mondhatjuk, hogy évkönyvek számos kötetét aligha képesek azokat teljesen felölelni, de ezen körülmény nem zárja ki azt, hogy ha bár az egész országra szóló népevelési adatokat nem közölhetjük is ne terjeszkedjünk habár csak kivonatlag is azon tanügyi előre haladásra mely városunk-

ban évről évre oly rendkívüli arányokban foglal tért — melynek áldásos eredményét már a most növekvő, de leginkább a jövő nemzedék élvezendi, és pedig azon felfogásával az emberi érzelmeknek, melyek fogékonyasága egyedül a nevelés által szelidült emberi jellemek sajátosságai szoktak lenni.

A kereskedelmi miniszter a jövő évben több új ipar-szakiskolát szándékozik felállítani nevezetesen a malom-, továbbá a kovács- és a gépfüti-iparok szakoktatására.

A czár és népe. Moszkvában valódi komédiát üztek a czárral találkozó. Felettéve vele Nagy Péter ruhájá; naponként körmeneteket rendeztek a Kremlben álló templomban, melyek mindegyikében valami szent tárgyat őriztek. A vidékről felcsődítettek egész rakás küldöttséget, melyek a nép nevében maszatok kezükkel kenyeret és söt nyujtottak áteaz uralkodónak, azzal a biztossággal, hogy mily boldognak érzi magát az orosz nép, hogy az atyuska visszatért körébe s bizonyosan biztosan fogja magát érezni romlatlan népe közt.

Ezek a romlatlan emberek Kítaigorodból, Moszkva ósrégi városrészből, engedelmet kértek, hogy a czárnál tisztelegessenek. El is jöttek s mind gyök egy leány hozott magával, hogy azok is reszülhessenek a nagy szerencsében, hogy a czárt láthassák. A czár maga eé bocsátotta a zarándok-csapatot; de az egyik szerzetes-küldöttség oly vutki-szagot terjesztett maga körül, hogy az udvarnak vissza kellett vonnia. Természetesen erről sem volt szabad a lapoknak szólniok.

Midőn a czár Kítaigorodot, az ipar- és kereskedőtelepet meglátogatta, megint nagy tolongás és zavar keletkezett, melyen a cserkeszek kancsukával segítettek. Ezalatt azonban az árubödekből kihalított tárgyak egyharmada szörön-szárán e tánt.

Visszaélések a piacon.

(Kofa-dolgok.)

Debreczen, aug. 9.

(Z. M.) Hogy a debreczeni piacz élelmi szerek tekintetében drága, drágább bármely vidéki városnál, drágább a fővárosnál, különösen nagy munkaidőben, és midőn a rosz ut és rosz idő a közlekedést megakasztja, azt mindenki tudja, ki kénytelen a piaczról élni. De ennek meg van a maga természetese oka, ezen nem zugalódhatunk, habár be kell vallanunk, hogy drága kenyér az a piaczi kenyér.

De hogy a concret viszonyok okozta drágaságon kívül meg számos szabálytalanság és visszaélések fordul elő, melyek boszantják és zaklatják a vevő közönséget, azon segíteni kellene egy vevő fokozott figyelme, mind a kapitányság ébersége és szigora által.

En csak néhányszor fordultam meg a piaczon, háztartásom sem jelentékeny — és mindamellett elősorolhatok saját tapasztalomból egynehány exlatas esetet, mely a nyilt piaczon uralkodó romlottóság, rászédési és — mondjuk csak — csalási szándék és hajlamra mutat.

Rámutatni óhajtottam eme általánosan tapasztalható visszaélésekre, hogy egyrészt a vevő, különösen a női közönség figyelmét a lehető legnagyobb éberségre felkötsem, másrészt pedig, hogy a hatóságot figyelmeztessem, miszerint a gyengét az erősebb ellen védelmezni kell.

Legelső szükséglet minden háztartásnak a táplálékony, egészséges kenyér. Sokan kénytelenek kenyerüket a piaczon vásárolni, mivel kevés házban sütökemence és sok házban a cselédek és pékek ellen okadatolt panasz van.

De vajjon meg lehetünk e elégedve azzal a kenyérről, melyet a piaczon kaphatunk? A legtöbb esetben nem! A kenyér drága, rosz és egészségtelen. Ha mégis egyszer másszor szép nagy kenyeret véltünk vásárolni, az 10 eset közül 5-ször vagy sötletlen, vagy tetszetős külseje daczára egészen korpás és élvezhetetlen, vagy pedig — és ezt a kisebb utczaí füszerkereskedők is bizonyítják — belül egészen penészes, mert nem ritka eset, hogy faluról 8—14 napos kenyeret behoznak, kívül megmossák, és mint szikkadt kenyeret eladják.

Legnagyobb visszaélések tapasztalhatók a zsákban áruba bocsátó cikkekkel az almával, dióval de különösen a második kenyérnek nevezhető burgonyával.

Az ember le sem olvasná egy némely jámbor kinézésű falusi ember arczáról, hogy oly tag lelkiismerete van, az az, hogy annyi hamisság lakik benne.

Vettem én már a legszebb burgonyából egy néhány zsákka; a képzeltet legdrágább áron. De midőn a talijás által szokot kiürítetttem, azt kellett boszuságomra tapasztalnom, hogy csak a legfelső réteg volt szépen kirakva alui pedig a fenekig mogoró nagyságu alig használható burgonya volt. Mit lehet utólagosan tenni? Semmit. Ebből tehát az a tanúság, hogy zsákba macskát avagy burgonyát, almat, diót, stb. csak a legnagyobb ovatossággal kell áruini és legjobb ha az ember saját zsákjaiba üressített a vett tárgyakat mielőtt kifizetné.

Első rendű élelmi cikkek közül — különösen a hol apró gyermekek vannak — számítható a tej. En magam kiadok tej és tejfélékre évenként vagy 150 forintot. En ennek árában mit kap az ember a piaczról? Olyan tejet, melynek több mint fele víz. Igaz, hogy bázról is lehet hozatni hol nagy a tejszükséglet. De onnan is nagyobbára 1—2 héig kiudenek jó hamisított tejet, azután próbálgatják hamisítai fokozatosan, eleinte minden másod harmadnap, azután minden áldott napon a legnagyobb következetességgel. Nem jó a legelő, nagyon drága a széna, korpá, megle az idő, nem jó gondját viselik a cselédek, ezek szoktak

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A cigány nő jóslata.

— Történet a szini világból. —

Irta: Sacher Mosoch.

Ford: G. A.

(Folytatás)

Es újra naponta találkoztak a kávéházban eljártak schak-partijokat, a gróf mindég Wertezka kjsasszonyra vitte a társalgást. A tanuló szerényen és minden tulzás nélkül, de oly módon ecsetelte ezt, hogy a grótot napról-napra jobban meghódította részére.

Egy nap azt mondá Gastamski — tegnap láttam őt játszani.

— Kit?
— Kit mást mint Wertezka kisasszonyt. Igazat adok önnek, ő neki neki tehetősége van és e mellett igen érdekes jelenség. Mily csodálatraméltó szemei vannak.

A tanu ő elpirult és zavarodottan a schak-tábla felé hajlott.

Ezután valahányszor Wertezka Anila játszott Gastamski mindég a színházban volt, majd elnyelte tekintetével és feszülten leste minden szavát, a mit kiejtett; minden mozdulatát és képzéledés volt-e, de neki ugy tettszett, mintha szép szemei leirhatatlan meghatottsággal, de azért megelégedett kifejezéssel nyugodtak volna rajta. Küzdött a varázs ellen, melyet a színész nő kelteit benne, a mely mind

inkább a szép nőhöz vonzotta, de nem volt képes csak egy este is, a melyen ő játszott a színházban meg nem jelenni.

Egy látszólag jelentéktelen eset, még fokozta érzelmet Anila iránt.

A herczegnővel és anyjával a sétányon menve, szembe jött rájuk egy fiatal ember, — ki az utolsó felkelésben, egy orosz golyó által megbénult azon szándékkal, hogy a gazdag hölgyek könyörületét igénybe vegye. A herczeg egy fejmozdulattal rámutatott, és a szegény nyomorult esetlen mozdulatain elkezd hangosan nevetni. Ez a nevetés, oly rutul, oly durván hangzott, hogy a gróf, miután a szegény sapkájába egy aranyat dobott, hidegen meghajtá magát a hölgyek előtt, és távozott; ettől az óratól nem lépte át többé a herczegnő küszöbét.

Most önkénytelenül összehasonlítás tön Anila és e hölgy közt, s ezen szivtelen szépség iránti ábrándozását most maga is gunyolja magától kérdezvén: hogy maradtatott érzéken ennyi ideig e színész nő bájai és nemes lényével szemközt. Daczára ennek, még egy kísérletet tett, hogy magát a varázs alól — melyet rá gyakorolt — kivágja, és egy nap a főváros közelében fekvő jóságára utazott, hogy ott téli magányában kizárólag a vadászat és komoly tudományok élhessen.

Egyszer midőn puskával vállán alkonyatkor az erdőből hazatérőben volt, hol egy rókat kergetett fel, a korcsma előtt menvén el, nem kevésé csodálkozott, a midőn Schnabel korcsmáros mellett egy szép fiatal nőt lát állni.

— Meghásasodtál újra — kérdé a derék

Schnabelt, ki neki már hetedszer hajtá meg magát, de ő ezt nem vevé észre, mert majd elnyelé szemeivel a zsidónót.

— Hogy tehetném ezt gróf ur? — panaszkodék ez — rosz idők járnak, és a bérleti ár oly magas; unokahugom kiségitőnek van most nálam. Köszönj hát a gróf urnak.

A zsidónó könnyedén bólintott szép fejével, ábrándos barna szemeit, zavartalanul nyugtatta Gastamski, mialatt kezeit nyugodtan prémes felöltője bő ujjába rejté.

— Ez a hasonlat! De kihez?

A gróf hiába törté rajta eszt.

— Adj nekem egy pohár bort Izrael gyöngye, — mondá belepve a korcsmába.

A zsidónó legkevésbé se sietett, nyugodtan és büszkén az ivószálhoz lépett, s egy poharat Gastamski elébe helyezve tele tölté.

A gróf mindeu mozdulatát figyelemmel kíséré, és alig fojtatva el bámulatát és tettségének nyilvánulását.

— Egészségedre — mondá a poharat kiürítvén.

— Ön nagyon is udvarias, — viszonzá ez csak nem gunyosan, mit érdekelne egy előkelő urat, ilyen szegény zsidónó sorsa.

— Hogyha olyan szép, mint te akkor megérdemli a legszegeyebb zsidónó is, hogy vele foglakozzunk.

— Akkor a zsidónók szerencsésebbek, mint a színésznők, mert ezeket ön akkor is gyűlöli, ha szépek.

— Ki mondta ezt neked? kérdé a gróf megütödvé.

— A városban sokat jártam a színész-

nkhöz ruhát vásárolni — mondá a zsidónó jelentőségteljesen mosolyogva.

— Akkor tudni fogod bizonyosan kedvesem, hogy a színésznőknek niucsen szivok.

— De vannak kivételek.

— Mindenesetre, de mit törődünk mi azokkal, csak te ne legyél a szabályban kivétel, mert Zion leányainak forrón érző szivok van. A gróf atal ölelte a zsidónó karcsu derekát. Ez meg se mozdult, csak egy büszke mosolylyal bünteté.

— Hanem nálunk az is szabály — mondá — hogy egy leány se hallgat meg olyan férfit, a ki nem a mi valásunkat követi, s nőül nem veheti.

— Ugy látom, hogy te nemcsak szép, de eszes is vagy, szép gyöngyöm — viszonzá Gastamski — jer új mellém, beszélgeszünk egy keveset.

A zsidónó leirhatlan kellellemmel felemelé prémes felöltőjét és leült mellé, nem nagyon közel, de nem is távol, mint a nagyvilág legjáratabb hölgye, és a társalgást oly gyesen, oly szeretetreméltóan vezette, hogy Gastamski tökéletesen elbájolja távozott a korcsmából.

Ezentul mindeunap ellátogatott Schnabelhez, de nem ment mindég, mert a szép zsidónó gyakran távol volt, sokkal gyakrabban, semmint neki inyere lett volna.

Majd azt mondták, hogy a városba ment, majd egy rokonához vagy a vásárra utazott. Egyszer meg épen tizenegy napig maradt odá. Es midőn a gróf egy este váratlanul a korcsma küszöbjén látta őt állni, mintegy szerelmes hevesen hozzá sietett és a viszonlítás

imosan teríték
és ez előző
kezté-
gistrál-
dó és
lakos-
sznos-
ár már
termét

uságuk és porosságuk. Mig a külföldi utakat
mindenfelé lombos fák szegélyezik, nálunk az
utak sivatárak, kopárak; az utas futasztó
kénytelen lábálni. Naplójegyzetei érde-
kes adatokat tartalmaznak annak bizonyítá-
sára, hogy egy ember ereje mennyire f szit-
tós a kellő gyakorlattal mily nehézségeket
 képes legyőzni.
— Köszönet nyilvánítt. Szabó Mihály ur
(árád-utca) ez évben már 3 szor küldött 10
szert az árva házára. Fogadja hála-
köszönetem az árva nevében e nagy jótétemé-
ért. Huszár Sándor ur 2 liter tejet, Osz-
kari Ernő ur egy kosár körtét melye-
rt szinte az árva nevében köszönetem.
— Négypülés tartott vasárnap a fővá-
rosban, a Belezny-kertben, a muokás párt
résztől. A gyűlés elfogadta azon indítványt,
mely szerint tiltakozik Niemojovszky
mihailista menekült kiszolgáltatása ellen s sür-
geti annak szabadlára helyezését.
— „Közérdek.“ Ki lakhelyiséget aszfal-
tározatni és festetni óhajt, utbaigazítás szí-
vesen nyujtat k Széchenyi-utca, 1815. szám
alatt.

— Andrásy Ilona grófnőnek Bismarck
gróffal való eljegyzésének híre, mint azt a Pan-
nonia szerint Andrásy grófné nek-Herlány-
ban határozottan kijelentette, merőben alap-
talan.

— Táncmulatság a nagyerdőn című
újdonaságunkban közöltük a mulatságban részt-
vevők neveit. Ezek közül, mint az ily alkalm-
akkor igen könnyen megtörténni szokott, a
Reiner Frida és Poliacsek Janka kis-
asszonyok nevei tévedésből kimszadtak. A hiányt
szöveggel pótolva hisszük.

— Gr. Andrásy Géza nagy veszelőben.
Andrásy Géza gr., mint egy Amerikából ér-
kezett levél jelenti, a múlt hetekben nagy
veszélyben forgott. A fiatal gróf utitár-
sával elment vadlovakat fogni lassoval. A
monkangok üldözésében azonban annyira el-
nyargalt társaitól, hogy eltévedt és két napig
bolyongott élen-szomjan a pusztában. A má-
odik nap, az egyetlen nála lévő tölténnyel
egy nyulat ejtett el s annak kiszivott vérével
csillapította némileg éhségét és szomjuságát.
Az eltévedés napján azonban keresésére indult
körülbelül 150 fukiyás ember, kik egészére ki-
merdült állapotban akadtak rá másnap éjjel.
Az indiaiok azt mondták, hogy a gróft a
rossz szellemek büntették meg, mert előleges
figyelmetlenségek ellenére, fehéi lovat
ett üldözöbe.

— Szerelmi történet. Kurázs Frigyes
szélesleg beleszeretett Nagy Agnes mosó-
nőbe. A mosónő elfogadta udvarlását s teg-
napelőtt is együtt mentek a zöldre. — Ut-
közben Agnes valami ürügy alatt elhagyta
kedvesét. Ez magára maradván, megakartá
nézni, hány óra, zsebébe nyult s bámulva ta-
pasztalta, hogy órája eltűnt. Rögton szerető-
je gyanakodott s utána sietett. Midőn a
leány észrevette, hogy szeretője utána jön,
futni kezdett, de egy rendőr elfogta s letar-
toztatta.

— Harcz a cigányokkal. Kassáról írják:
Pengő Gazsi és rokoni, a hirhét füzéri cig-
ányok, kik lopás, rablás miatt már számtalan-
szor ültek a kassai tómozban, aig, hogy ujo-
lag szabadlára helyeztettek, már ismét meg-
zavarták a közbiztonságot, több rablást, bető-
rést követvén el Kassa környékén. A megyei
rendőrség részéről csakhamar megtették a
kellő intézkedések, s nevezetesen a nagyidai
és szinai rendőrök küldettek ki elfogatásukra,
kiknek sikerült is m. hó 31-én a pusztafalusi
határán a cigánybandára csapni. A hirhét
bandának három tagjára akadtak ez alkalom-
mal: Pengő Gazsi Andrásra (Risi melléknév-
vel) Pengő Gazsi (Moszkáj melléknév) és
Pengő Gazsi Palra. — kik 4 1/2 láb hosszúságu
fűtykőddel (e rendes fegyverek) rögtön ellent-
álltak a rendőröknek. Moszkáj hatalmas ca-
pást mért Kovács rendőr fejének, de abban a
perczen lövést kapott karjában, mit Franciaai
rendőr intézett feléje. Moszkája a kapott lö-
vés után megugrott, egy kőhamaz mögé rej-
tőzött, kinevette a rendőröket és guynevek-
kel illette; nem is akarta magát megadni, csak
miután agyonlövésse ltenyegettek. Pengő Risi
szalalt kerekelt oldott, de Orosz őrmester al-
tal üldözöbe vétettet. Ez azonban rosszul járt,
mert Risi, sarkában érezvén üldözöjét, rögtön
megfordult és egy, két kiló súlyú kővel egy
szembe vágta az őrmestert, hogy ez nyilván
elvetsti szeme világát. Az őrmester minden-
nek daczára nem hátrált, hanem elfogta Pengő
Risit; a harmadik csigány is elfogott s va-
lamennyi átadták a kir. ügyészségnek.

— Párhaj gróf és színész közt. Párisból
írják az „E—“ nek: A vigjátékirók sok ne-
vetséget találtak ki a feltékenyek rovására,
esetünkhez fogható azonban alig. Tegnapelőtt
adták az itteni operában Robert-le-diabiet,
melyben a község Jourdain tenort és Dufranc
énekessőt különösen megtapsolta. Másnap
reggel a tenort két ur latogatta meg, kik
Meun gróf nevében fegyveres elégtételt jöttek
követelni tőle. Jourdain gondolt, hogy az urak
bizonyára emeletet tévesztettek, s kérdéze,
hogy voltaképen kit is keresnek. — Jourdain
urat, az operának tenorját, mondták ezek a ha-
tározottan, Melun gróf részéről, ki udvarol
Dufranc énekessőnek, kit ön tegnap az elő-
adás nevében jelenetében a kellőnél szorosab-
ban megölt és a megengedhetőnél hevesebben
megcsókolt; a gróf azért fegyveres elégtételt
kér öntől. — A tenor megneve: e két segéd-

jét és a pour parler-k folytak tegnap egész
nap. Ma délebb végre az ügy békés uton ki-
lett egyenlítő; a gróf elállt a párbajtól a
tenornak ma írásbelileg adott nyilatkozata
után, hogy ezentul az előadásokban nem fogja
Dufranc kisasszonyt sem a kellőnél szoro-
sabbban megölelni, sem pedig a megengedh-
tőnél hevesebben megcsókolni.

Időjárás augusztus 8.

Európában: A nagy légnomás (761
—764) lassan kisebbedve kiterjedt a kontinens
nagy része, s depresszió (759—769) az adriai
tenger északi részénél és Magyarországon las-
san terjed és mélyedik. Az idő gyenge szelek
mellett többnyire derült, száraz, meleg.
Hazánkban: Nyugati és keleti kö-
zött többnyire északias, mérsékelt szelek mel-
lett a hőmérséklet nagyobb, a légnomás kisebb
lett. Az idő többnyire derült, a nyugati félben
felhőssel változó. Éghaborus jelenségek vol-
tak: Besztercebányán és Késmárkon, itt ke-
vés esővel.
Kilátás a jövőre: Hazánk-
ban: Többnyire derült napok a nyugati na-
gyobb félben borús éjjelekké várnak, itt ki-
sebb hőmérséklet, gyér helyi esők és éghábo-
ruk mellett.

CSARNOK.

Debreczeni séták.

III.
A fontos soron.
A közeli vásár előhírnökei
már felhívték tanjanyukat a vásártérre. Szép
párhuzamos sorban van felállva a fontos sor,
varosunk e speciálitása, a hova a társadalom
minden rétege járatos, mintegy tüntetve az „oh
nép“ érti szeretetét. A friss kolbász, sertés-
pacsenye és a fontos nyúl tésztaja oly vonz-
erővel bír, hogy még a kü öntéle társadalmi ré-
tegek közötti „úr“ is képes — a lakoma ideje
alatt — beitolteni és ha valaki az „egyenlő-
séget“ forrásuál akarja személni, ne sajnálja
az utat ki a fontos sorra, a hol bámulni fog,
mily egyenlőséggel fogyasztja az ur és paraszt,
a fontosat.

Az alsóbb nép itt teljességgel souverain,
nem szereti, ha száját megörlik, így hozta
átán a traditio magával, a hova a fontos sá-
torok szótárából a szalvéta szó ki lett tö-
rölve. Ugyde tényesen be van bizonyítva,
hogy a kolbász a szajuregekbe történt bevonu-
lását az ajkakon leülepedő oly zsiros rétegek
hátaahagyásával jelzi, a melyeknek el nem tá-
volítása izetlenség volna. Miután pedig
izetlenségről itt szó sem lehet, a vendégek te-
kintet nélkül a társadalmi rangra — önkézzleg
hajtják végre a mütétet, ké z i m u n k á t csi-
nálnak, a mi a mai iparos világban nem meg-
vetendő korjelenség.

A suto serpenyő alól kitöndülő erő fűst
nincs ugyan hivata látkörünket szélesbiteni,
sőt fátjólozza a kilátást a jövő fontosára vagy
inkább fontos jövőnkre; ennek is meg van
azonban a maga letjoza, magyarázata, mert a
parázs tűz szeude lángja mellett adja tudtunk-
ra, hogy itt minden oly kezdeményezés, mely
a nép jóléte ellen van irányozva, nyomban
fűstbe megy.

„It a jó fontos édes galambom“ kiált
egy kerek menyecske. És mert az édes jelző
által taláva érzem magam, bementem a sá-
torba és 100 darab fontosat rendeltem meg.
Miert is kevesebbet? Calderon azt mondja,
hogy az „élet álom“; én meg azt tartom, hogy
az élet egy — nagy fontos! Zsege fiatal-
gunkban felnevelnek, meggyurnak, előkészite-
nek az életre, ha idáig jutottunk és saját szá-
nyunkon repülhetünk, kezdenek minden oldal-
ról befogni, és ha eléig simulekonysággal
bírnak az élet veszelőivel megküzdhetni,
próbára szűnek és belelőnek az érdekek
iz z ó világába. Itt egyidegű uszkálunk, piru-
lunk, virulunk, zsibban vajban furdunk feteve,
hogy a nem ezis meg azis örkődik felettünk.
Vannak azonban esetek, a mikor nagyon sokat
u-zkálunk, élünk abban a forró zsirban melyet
életnek neveznek; ilyenkor aztán nem csoda
ha korán elfonyadunk és átadatunk az enyé-
szetnek. Azon szomorú esetek sem ritkák, a
mikor idő előtt ösmerkedünk meg az izzó
üsttel, ilyenkor meg azt látjuk, hogy a korai
csemeték a tömörülésnek ellentállva — s ű-
l e t l e n e k lesznek.

Hogy pedig a nyájás és nem nyájás olvasók
reám ne süssék a sületlenséget, bezárom a —
sátrat

Szabolcsi Lajos.

Közgazdaság.

Sertésüzlet.

(Az első magy. sertésüzlet és kölcsönelőező rész.
társulat jelentése.)
Budapest-Kőbánya, aug. 7.
Mnthyog a szükséglet sokkal nagyobb
volt a hozatalnál s a kivétel részére is jelen-
tekeny mennyiséget vittek el a piacról, köny-
nyebb áru pedig hiányzott: az a heti üzlet
meglehetősen élénkseggel folyt le emelkedett árak
mellett. Egy nagyban hízaló, spekulációra,
1000 drb. 180 kgros sertést vett 57 1/2 kr.álval
kilogrammját további hízalás végett.
Heti átlagos árak: magyar vá-
logatott 250—280 kgros 53 1/2—54 kr., 180—
220 kgros 53 1/2—54 1/2 kr., vém 300 kgon fölül
51—52 kr., vidéki sertés 52 1/2—53 1/2 kr. Tran-
zitóban: szerbiai 51—53 kr., románai 50—53 1/2
kr., tüksék 51—52 kr. netto kgmonkint.
E l e s é g á r a k : Bánsági tengeri 6.35,
románai 6.40, frt. Árpa 6.80 frt.

Helybeli állomány: július 29-
kén maradt 77024 db.

Ehhez felhajtott:

Az Alföldről hízott	3212 db.
„ „ makkos	278 „
Szerbiából	2167 „
Romániából	825 „
A magyar államvaspályán	441 „
A vidékről	— „
A budai vámon át	34 „
Összes állomány	83,981 db.

Elhajtatott:

Felső-Magyarországra	484 db.
Bécsbe	2982 „
Csehszágba	886 „
Rodenbachon át	3737 „
Ruttán	1446 „
Grácza	— „
Budapesti fogyasztásra	1772 „
Kütelkekre	80 „
A magyar államvaspályán	76 „
Összes elhajtatás	72,519 db.

A részvényzállásokban van 13,196 db.
Az egészségügyi és tranzitó-
zállásokban maradt jul. 29-én 6369 db.
Ehez felhajtott: szerbiai 2167 „
„ „ románai 825 „

Össze on 9361 db.
Elhajtatott pedig 4463 db.

Marad állomány 4898 db.
és pedig 2194 db. szerbiai, 2704 db. románai.
Az egészségügyi szemlénél január 1-től mai
napig 2364 drb vonatolt el a fogyasztás elől.

Drezdai vásár aug. 1. Felhajtott 408
drb vidéki és 194 drb magyarországi sertés;
előbbiek 60, az utóbbiak 57 filéren keltek fél
kilogrammonkint.

Berlini vásár aug. 1. Összes felhajtás
5325 drb sertés. Az üzletmenet lanyhább volt.
Mecklenburg 56—57, szerbiai 50—53, orosz-
országi 48—51, magyarországi 54—55 márká-
val ejgjeztetett.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye.
Budapest, aug. 8.

A mai gabnatözsden valamivel lanyhább
irányzat uralkodott. Buza kész áruban bősé-
gesebben kínálott és a tegnap fizetett árak
csak nehezen voltak elérhetőek. A forgalom
mintegy 8000—9000 métermázsára rugott.

Legmagasabb ár gyanánt fizetett 78 3
k. (tiszaideki) búzért 12.50 frt, legkisebb ár
gyanánt pedig 73 k. északmagyarországi búzá-
ért 11.70 frt.

Hivatalosan jegyeztetett:
Szokvány buza tavaszra 11.86—
11.90—.

Szokvány zab őszre 12.20—12.35—
Bánsági tengeri május—júniusra
1882. 6.97—7.

Szokvány zab őszre 6.15—7.20.
Káposztá repce aug.—szep-re
13.3/4—13.

— A „Fonciere“ pesti biztosító intézet Ezen in-
tézet legutóbbi évi jelentésében említett tett életbiz-
tosítási üzletágában fogantatandó újításokról, és a mint
értesülünk, a viszonyoknak ép úgy, mint a község
jogos igényeinek immár fel is vette üzletének keretében. A
módosíthatatlan haláleseti tőkebizosítás rövidített díj-
fizetéssel. Az intézet ezen biztosítási módozatot köze-
lítettéget vállal a biztosítottak elhalása esetén a
biztosított tőkétől annyi részt folyóvá tenni, a hány
évi újjrészlet a biztosítás kezdete óta lefizetett, fel-
tétve, hogy a halál, a biztosításnak 3 évi fenállása után
hadiszoklatban akár szárazon, akár tengeren, avagy
Európán kívül történt utazás vagy letelepedés folytán
párhaj, öngyilkosság, vakmerőség következtében, hirtő-
bán n, vagy végül bírói ítélet folytán következett be.
Ha a biztosított azonban betegeség vagy balesetnél
fogva, avagy a biztosításnak 5 évi fenállása után, pár-
haj vagy öngyilkosság következtében halna el, az in-
tézet az egész befizetett összeget fizeti, míg ha a biz-
tosítás időelőtti díjfizetés beosztása folytán érvényét
vesztette, az odáig befizetett díjak visszatérítenek,
ha a biztosított 80-ik életkorát elérte, vagy jogutód-
ának azonnal, ha előbb halna el. 3. A „Fonciere“ ezen-
kívül halálesetre biztosított felelnek lehetővé fogja
tenni, hogy igen mérsékelt díjak mellett balesetek
ellen is biztosíthatassak, illetőleg ez intézet bizonyos
korlátok között kártalanítai is fogja a balesetek által
előidéztet gyógykezelési kiadásokért és ezzel kapcsol-
tában a munkaképtelenség folytán beállott kereset-
hiányért. 3. A feltételek díjfizetéssel járó kihazasítási
biztosítás helyébe az intézet meghatározott tartamu,
vagyis tőkebizosítási módozatot vett fel. Mig az előbbi
biztosítási módozat szerint a kedvezményezett gyer-
meknek elhalása esetén a biztosítás véget ér a csu-
pan a befizetett díjak kamat nélkül térítettek vissza,
addig az új tervezet szerint a biztosítás, más gyermekre
való átruházási, illetőleg kedvezményezés és a régi
díjaknak továbbfizetése mellett folytatható. Oly eset-
ben, midőn a gondoskodó, bár csak egy díjrészlet le-
fizetése után halna el, a biztosítás mindamellett min-
den további díjfizetés nélkül érvényben marad és a
biztosított tőke annak idején kifizetésre kerül, tekintet
nélkül arra, vajjon a kedvezményezett személy életben
van-e vagy sem; holott az eddigi gyakorlatban levő
kihazasítási biztosításnál, azon esetben, ha a kedvez-
ményezett gyermek a meghatározott időpontot el nem
éri, a biztosított intézet csupán a beszedett díjaknak
visszafizetésére van kötezeve. — A „Fonciere“ nek
üzleti tervébe felvételét végre:
4. Tőkebizosítás egy és ugyanazon összegnek esetleges
kétszeres kifizetésével. E szerint a tőke először maga-
nak a biztosítottak fizetnek, ha ő egy meghatározott
időpontot elér és másodszor örökösöknek a nélkül, hogy
ezért díjfizetés követeltetnek, ha a biztosított a megha-
tározott időpont után bármikor hal el. A biztosítási fel-
tételnek a „Fonciere“ következő kedvezményeket nyujt.
Élethossziglan tartó haláleseti biztosításoknál a díj-
fizetési kötelezettség csak a 85-ik életkorig terjed, továbbá
oly esetben, midőn haláleseti biztosító már 3 év óta fen-
állt, azonban a további díjfizetés beszüntetése követke-
ztében érvényét vesztené és a biztosított az abba hagyott,
utolsó díjfizetéstől számított 1 év lefolyása közben halt
volna el: az intézet kötelezi magát oly összeg kifizeté-
sére, melyet az eddig befizetett díjak tőkésítése ered-
ményezett volna, végre érvényes a biztosítás még azon
esetben is, ha a halál párhaj vagy öngyilkosság folytán
áll be, feltéve azonban, hogy a biztosítás már 5 év óta
folyik. A felsoroltakon kívül az intézet még további, a
község javára szolgáló újításokat léptet életbe; jele-
zőli életbiztosításoknál, ha 8 évig fennállottak és

díjfizetési mulasztás folytán, az eddigi gyakorlat szerin
érvényüket vesztenék — az érdekeltek hozzájárulása
nélkül, a befizetett díjak arányához tőkésítőnek.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.
(A Magyar távirati iroda eredeti sürgönyei.)

Bregenz, augusztus 9. (Érk. d. u. 1
órakor.) A király tegnap a lövöldében
két lövést tett és félórát töltvén a lö-
vészek közt, visszament a vendéglőbe.
Öt órakor udvari ebéd volt, hivatalosak
voltak a toscáni nagyherczeg, fő-lő-
vészmester és lövészegyletnek királyunk
egy ezüst kávé szerviczet ajándékozott.

Zágráb, aug. 9. (Érk. d. u. 2 ó.)
Filippovics tábornagya a ma reggeli
vonattal Bécsbe utazott. Az indóházban
a lakosság értelmisége gyűlt egybe, hogy
az országos parancsnoknak Isten hoz-
zadót mondjon. Filippovics mélyen meg-
indulva vált el a jelenvontaktól, mire
zsivio kiáltások, dobpergés, zászlólobog-
tatás és hadastyánok tisztelgése között
a vonat megindult. Filippovics a lakos-
ság minden rétegében legjobb emlékbem
marad.

Prága aug. 9. (Érk. d. u. 1 ó.) A
„Politik“ értesül, hogy Umberto király
lélnk kívánságát fejezte ki, hogy kirá-
lyunkat Ischlben vagy később Gödöllőn
meglátogathassa.

Bécs, aug. 9. (Érk. d. u. 1 ó.) Ka-
lakaua király Párisba utazott.

Vashington, aug. 9. (Érk. d. u. 1 ó.)
Garfield elnökön az orvosok végrehaj-
tották a mütétet, mely sikerült.

Róma, aug. 9. (Érk. d. u. 1 ó.)
Minden olasz lap, mely a tegnapi ga-
ranta meetingről beszédeket közöl, —
confiskáltott.

Konstantinápoly, aug. 9. (Érk. d. u.
1 ó.) A „Vakit“ írja, hogy sokan kik
az osztrák-magyar kormánytól elége-
detlenek, Törökországba szándékoznak
vándorolni.

Tunis, augusztus 9 (Érk. d. u. 1 ó.)
Egy rablóbanda kifosztott néhány hely-
séget. Az arabok magukat védelmezve
néhányat megöltek. A francziák üldö-
zik a rablókat.

Konstantinápoly, aug. 9. (Érk. d.
u. 1 ó.) A porta miunen intézkedést
megtett porta gyökeres reformálása ér-
dekébeu.

Páris, aug. 9. (Érk. d. u. 1 ó.)
A „Temps“ nek írják, hogy Abdel Ka-
der ifjabbik fia a szultánnal egyetértve
átveszi ősszel az Algiri fölkelés vezetését.

Berlin, augusztus 9 (Érk. d. u. 1 ó.)
Farstróvn a zsidóüldözések megújul-
nak. Tegnep nagy nép tömeg kövekkel
hajigálta az ablakukat és a zsinagógát;
azt kiáltották hogy a zsidóknak Pa-
lesztinába kell menni.

Bécs, aug. 8. (Ered. sürg.) A Pol.
Corr. egy philippoli jelentése szerint
a lekőszönt sliansi präfect Dr. Vulkovics
helyébe, Dr. Stanboltki neveztetett
ki a posta, távirada és nyilvános mun-
kálatok igazgatójává és már meg is
kezdte működését. Dr. Vulkovics Sophi-
ába ment, hol mint hírlík, Sándor feje-
delem új kabinetjébe mint belügyi mi-
nister fog beletérni.

Bécs, aug. 8. (Ered. sürg.) A fran-
czia katonák által a sfaxi spanyol kon-
sulátuson végrehajtott garázdálkodás fe-
lől arról értesül a Pol. Corr. Madrid.
ból, hogy ez az eset a város bevétele utá-
ni két nappal történt meg. Ez alkalom-
mal leszakítottott a spanyol lobogó, a
butorzat széthszátott és a konsularis le-
vélár összehányatott.

Konstantinápoly, aug. 8. (Ered. sürg.)
A Pol. Corr. jelentése: A porta minden
előkészülettel megtett a török posta-ál-
lomány szabályozására. Az eddigi, nagy-
részt hasznavehetlen személyzet elbo-
csátattik és új hivatalnokok által lesz
helyettesítve, kik szigorú vizsgálatra kö-
teleztetnek. Rövid idő múlva egy nagy
postaépület építése is megkezdetik.

Felelős szerkesztő: Kutsai Imre.
Főszerkesztő: Vörtesi Arnold.

